

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Róthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 80 kr. Nyílt-tár sora 15 kr.

A külügyi vita.

Pest, jun. 29.

(a) A delegáció megkezdé s egyszersmind általánosságban be is fejezte a vitát a külpolitika felett. A dolog természeténél fogva, a tárgyalás tulajdonképen nem vita, hanem inkább az elmefuttatás jellemét visel. Nem indítvány feküdt a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság színe előtt, hanem a delegatusok a külügyi budget meghatározása előtt elmondák retrospectiv nevezeteket a külpolitika utolsó félévi vezetéséről s irányáról, tanácsokat adva a jövőre nézve, s épen ebben fekszik az ügy hordereje, mely azonban nem annyira practicus, mint inkább erkölcsi jellemmel bír. A delegáció a nemzet közvéleményének nézetét a külügyi politikáról hozta kifejezésre s így a tartott beszédeknek a multra vonatkozó része azon részszel, mely a jövőre ad utasításokat, a versenyt ki nem állhatja. Nekünk azonban, kik hivatásunknál fogva commentatorai vagyunk a közélet színpadán felmerülő tüneményeknek, mindkettőt figyelmünk tárgyává kell tennünk, s ez uttal teendjük is.

Egészben véve a delegatusok tulnyomó többsége csaknem föltétlenül helyeselte a külügyminiszter eddigi politikáját. Azon nézet emelkedett érvényre, miszerint az osztrák-magyar monarchiának minden tisztességes uton az európai béke fenntartására kell törekednie, hogy néha némi áldozatok árán is tartózkodnia kell minden oly lépéstől, mely komolyabb válságokat idézhethetne elő. Beust gróf ily irányban vezette az állam hajóját, a mennyire a béke érdekeivel összefért, érvényesíté a monarchia befolyását, engesztelőleg, enyhítőleg működött s most a béke egyelőre biztosítottnak látszik. Azt természetesen senki sem mondta, de nem is mondhatja, hogy a z ó é r d e m e; az érdemnek csak azon része övé, hogy nem adott okot a béke megzavarására. Egyedül Zsedényi Ede nem volt e nézetben, s tartott hatalmas philippikát Beust gróf ellen s meg kell vallanunk, hogy nagy ügyességgel választá ki tárgyat s épen Achilles sarkán találta a birodalmi kancellárt.

Felesleges az illető tárgyra utalnunk, olvasóink ugyanis tudni fogják, hogy a fekete tenger s a Duna-kérdés megoldását értjük. E kérdésben — melylyel mi is kimertően foglalkoztunk volt — a birodalom kétségkívül diplomatiail vereséget szenvedett, mit annak idején az egész magyar és bécsi journalistica kimutatott. De a journalistica, Beust gróf személyes ellenségein kívül a vereség okát nem a külügyér hibáiban kereste; ellenkezőleg elismeré, hogy minden kitelhetőt megtőn a londoni értekezlet eredményeinek kedvezőbbé tételére, de szándékunk megvalósítása elé a többi hatalmak s a z á z akadályokat tettek s miután a kérdés nem érdeml meg, hogy miatta kardot ragadjunk, belenyugodtunk a többség határozatába. Így áll a dolog csak az a sajátságos, hogy Beust a világos vereséget minden áron győzelemkép akarná szerepeltetni a világ előtt. Zsedényi Edének igaza volt, midőn tekintetben a külügyérnek lépésről lépésre való visszavonulását s így vereséget kimutatta, de másrészt igaz Széchen grófnak azon állítása is, hogy a birodalomra nézve égető szükségét képezett, mi szerint az ügy — habár némi áldozatok árán — de békés uton szabályoztassék.

A jövőre nézve az eddigi békés irány megtartását, a jóakarát és barátság eszméit mindenki szemből — hirdették a delegatusok. Ez ellen természetesen nincs kifogásunk, valamint azellen sem, hogy azt kívánták, miszerint Porosz-Németországgal a lehető legbensőbb viszonyba iparkodjunk jutni. A személyes rokonszevnek az

államéletben nem szabad szerepet játszania. Bármily szemmel nézzük is, bármint csűrjük csavarjuk a dolgot, az tény marad, hogy ez idő szerint Berlinből intézik Európa sorsát, hogy Berlinben határoznak az államok léte, a nemzetek veszte felett. Ez talán szomorú, de tény, s nekünk, mint realpolitikuskoknak, a tényeket számba kell vennünk. Hazaárulást, nemzeti bünt követ el az, ki más ajál, mint hogy Németországgal jó viszonyban maradjunk s a berlini vezérállamférfiakat tettekkel meggyőzzük arról, miszerint a monarchia érdekei az egyesült Németország jól felfogott érdekeivel egyek és azonosak. De delegatusaink még többet akartak. Legyünk jó barátságban Oroszországgal, legyünk benső viszonyban a portával, Olaszországgal, s minden létező és létezendő más hatalommal. Ez már mégis sok és bizony naiv is. Ha Beust gróf követné e sok jó tanácsot, oda jutnánk, hogy senkivel sem lennénk barátságban. Az államférfiu olyan, mint a fiatal ember, ki szerelmet akar valakiben ébreszteni. Ha minden nőnek szerelmet vall, bizonyosan senki sem fogja ötszeretn. Legyünk udvariasak, gyöngédsek mindenki iránt, de barátságunk és bensőségünk egész valóját csak annak ajáljuk fel, ki leginkább hozzánk illő, kitől legtöbb viszonzószolgálatot várhatunk.

Még csak egy tárgyra akarunk reflectálni, mely a fennebbivel összefüggésben van. Trefort ur oly apodictikus bizonyossággal mondotta, hogy Ausztria, Német- és Oroszország eshetőleg egy új szövetségese nem jelentené a régi szent szövetség megújulását, mintha legalább is Bismarck és Gorcsakow urak secretariusai lenne. Mi sem hiszünk a szent szövetség ujja ébredésében, de azért mégsem örvendhetnénk, ha az említett három állam újból szövetségre lépne egymással. Szövetségeket nem szokás ingyen kötni. Orosz- és Németország megadhatnák Ausztriának a nemzetközi biztonságot, de viszontszolgáltatás fejében neki nincs más adni valója, mint legértékesebb kincse: belső szabadsága. Két absolutistikus irányu állam nem szövethetnek egy alkotmányos állammal ingyen és semmiért, s miután nekünk nincs más adni valónk, mint alkotmányosságunk, az említett szövetség léte nem jelenthetne mást, mint az alkotmányos uralom feloldozását Ausztria-Magyarországban.

A névtelen Cassandra szözeata „Andrássy miniszterhez és társaihoz.”

Az Erdélyben megjelenő „Gazeta Transylvaniei” román lapban egy „névtelen” felszólítást intéz, mint mondja, a „tizenegyedik órába” a magyar miniszterelnökhöz. Eszmemeneténél fogva megérdemli, hogy némely részleteit olvasóinkkal is megismertessük:

„Névtelen” Andrássy „bűnös politikájá”-nak tulajdonítja azt, hogy a románok elvesztegetik azon „drága időt”, melyet „a nemzeti cultura és irodalom fejlesztésére, a román nemzet haladására és boldogulására” fordíthatnának; másfelől ez okozza azt is, hogy „a vész, mely a közös hazát fenyegeti, a helyett, hogy consolidálva, jól megerősödve találna benn, — a helyett, hogy „egygyek lennének lélekben, érzelemben, gondolatban, — a helyett, hogy egyesülten, felkészülve találna tűzhelyeink védelmére, találni fog viszályban, táborokra oszolva, békétlenségben, kielégítetlenül és beharchozokban. Közös ellenünk ily gyengeségben találván minket, mely könnyű lesz neki minket s hazánkat leigázni oly despotismus alá, mely jog és szabadság helyett eltemet a vértanu Lengyelhon példájára.”

Névtelen figyelmezteti Andrássyt az „éjszakaról emelkedő dühös orkána”, mely minden perczben reá zudulhat a hazára, s kéri, tegyen eleget a románok igazságos követeléseinek; mondjon le illúzióiról, s fordítson minden erőt az állam belmegszilárdítására, mozdítsa elő a jó egyetértést és belbékét s ne dolgozzék „az ellenség érdekében”, megkönnyítvén annak felettünk nyerendő győzelmét; ne tegye sirunkra az első görgönyt.

„Mondjon le — Andrássy — a nem magyar elemek kiirtásáról,” mert „ha marabb megáshatja a magyar nemzet sirját, mintsem a román, mint nemzetet meggyilkolhassa.” — (de a ne asasiná ca natione). Vége a magyarosításnak. A románok nem szünek meg küzdeni jogaiért, nyelvükért, léteükért, jövőjükért. Nincs hatalom, mely ettől eltíltassa; a börtönnel fenyegetés, a tortura, sőt a szuronyok sem rettentik el attól; minden alkalmat meg fognak ragadni, hogy nemzeti egyediségüket biztosíthassák; e küzdelem meg fogja őket edzeni, s idővel fényes győzelemre vezeti őket.

Vajjon nem cselekednék-e Andrássy okosabban, ha „nemcsak a kül hatalmak szövetségét keresné, hanem ilyenekre legelőbb a hazában tenne szert;” ezek megbízhatóbbak, erősebbek lennének valamennyi külföldinél. Nem tenné-e helyesebben úgy, ha leszállana a magas diplomatia regioiból, begyógyítaná a sebeket, a belbékének megszilárdításán munkálna az egyenlőség és igazság szellemében, a „nemzetiségi elv” alapján; ha valamennyi nemzet előtt megnyitná a testvériség korát egy tartós közalapon s ez lenne „igazság, szabadság valamennyi nép teljes nemzeti egyediségének kölcsönös biztosítása.”

Ne feledje Andrássy azon veszélyeket, melyek minket a germanismus és slavismus részéről fenyegetnek.

Attól tart „névtelen”, hogy eljövend az idő, midőn Andrássy s társai megtérnek a jelen utról — a muszka rémtől megriadva — s jószántukból kínálni fogják a románát az elrablottakkal, csak hogy tartós békét, belszövetséget létesíthessenek; de tart ám attól is, hogy ne legyen az akkor már késő, ne mult legyen el már a 12-dik óra!

Jobb lesz tehát megtérni most, míg idő van rá. „Vessék el a hegemonia és magyarizálás aláarczát;” vessenek véget a beharchoznak. „Adják vissza jó szántukból (a románoknak) minden jogait, elrablott szabadságát! Eszközöljék, hogy legyünk egyenlők mindenben!... Adják vissza Erdély teljes autonómiáját, függetlenségét s azon négy megyéket (patrium), melyeket törvénytelen uton-módon szakítottak el tőle!... Oldják meg a nemzetiségi kérdést igazságos alapon, valamennyi nemzetiséget kielégítően! Adják vissza a román egyháznak autonómiáját, függetlenségüket, teljes szuverenitását! Ne vegyüljenek bele ügyeikbe, sem a román népnevelés ügyébe! Szóval mozdítsák elő a teljes egyenlőséget és szabadságot Magyarhon valamennyi népei közt... Csináljanak az ugynevezett Transilvaniából egy második európai Stájerzot és akkor hazánk jobban meg lesz védve bármely betörés ellenében, mintha kínai vagy babyloni fallal övedznék körül!”

Ne higgye Andrássy, hogy a románokat kibékeítheti a politikai téren a nélkül, hogy igazságos követeléseiknek eleget tenne; néhány román követel való compromissum, s helyi nevezetesen fraternizálásokkal nem békíti ki a románokat, ki lönösen az erdélyieket; a román nemzet állhatatos, következetes, nem adja el magát. Történelme tanúsítja, hogy a legnehezebb időkben is fenn tudott maradni; egy olyan népet mely ismeri életerejét, érzi becsét, halhatatlan voltát, nem lehet a földszinéről eltörölni sem rabszolgaság, avagy karddal, sem tüzzel vagy harcziás magyarizálással.

Ha Andrássy lemond a más nemzetiiségek felett gyakorlandó hegemoniáról s eleget tesz a románok jogos követeléseinek, bennök mindig legjobb barátaira, testvéreire találанд; de ha nem így cselekszik, a harc nem fog megszűnni mindaddig, míg egyetlen román áll.

„A román nem akar uralkodni a magyar felett, de soha el nem tária azt, hogy ez uralkodjék ő felett. Ugy akar vele coordinálva élni, mint két testvér, mindenben egyenlő jogokkal felruházva. Ez a román jelszava, melytől el nem áll.”

De hisz mindezeket Andrássy jól tudja; ha nem tudná, olvassa el „a románok 1848. máj. 15-én szentesített programját!” Olvassa el ismét és ismét azon esküt, melyet a román nemzet oly ünnepélyességgel tett le „campulu libertatei”-n. Ne feledje Andrássy, hogy ezent esküt 40,000 román vértanu pecsételte meg vérével! — Avagy azt hiszi, hogy az a nemzet, a mely akkoron honfainak legjobbjait fel tudta áldozni ügyeire, jogaiért, szabadságáért s nemzeti függetlenségeért, elfeledte a hozott áldozatok nagyságát s nem akarja azokat hasznosítani a jövőben?!

Egy olyan nemzet, mely 1784-et és 1848-at mutathat fel, mely midőn még teljes sötétben hordta a rabszolgaság lánczeit, azokat szét tudta törni; egy oly nép, mely inkább ösztönből, mint belátásból ki tudta magvát vinni, ma világosságra

jutva, nemzeti becséretre ébresztve a szabadság szellejét által, megszabadulva a rabszolgaság kansukájától a járomtól, melyet a ti (magyar) őseitek raktak rájuk, most tudni fogja ügyét győzelemre vezetői; visszaszerzeni a természetadta szent jogokat, melyeket ön (Andrássy) és az őnei raboltak el egy nagylelkű nemzettől... „Szent-ségtörést követne el a román nemzet, ha elállana az 1848-ban megállított, megpecsételt programtól; ezt a szentségtörést, legyen meggyőződve Andrássy ur, soha se fogja elkövetni a román nemzet.

Ezeket olvashatni a „Gaz. Trans.” jun. 21-ki 45. 1871. számaiban. Commentár teljesen fölösleges.

A tanítók jelenje és jövője.

Pécska, jun. 28.

Midőn az utóbbi években hazánk közjogi belviszonyainak legfontosabb kérdései nagyrészen megoldva lettek, honatyáink elé terjesztették végre a népjólét és a haza felvirágzásának legfőbb tényezője, — tárgyalás alá vétették az iskolákat szervező törvényjavaslat.

Kétség és remény felváltva küzdött a tanítók kar kebelében, miként fog megoldani hazánk belviszonyainak eme legfontosabb ügye? de mert az előzmények csak a legjobb következményre nyújtottak mindinkább kilátást, hajlandók lettek hinni, miszerint e legfontosabb kérdés csakis a legkorszerűbb megoldással végződhetik.

Megütőközéssel értesült azonban a tanítók kar azon kevés jogok és még csekélyebb fizetés megállapításáról, mely a minisztérium által beterjesztett törvényjavaslatban foglalva volt, fájdalmasan érinté az érdekelteket eme körülmény, de még fennmaradt a remény, miszerint a honatyák, ismervén a tanítóknak hazánkban általánosan a szalomalom nyomott helyzetüket, az előterjesztett törvényjavaslatot nem fogják szentesíteni. Csalatkozunk! mert honatyáink még a minisztérium által engedélyezett kevés elnyöket is szűkebb keretbe szorították. Hogy mily leverő hatást gyakorolt e törvény szentesítése a tanítói testületben, azt fogják tudni honatyáink az akkoron a nyilvánosság útján is hangzottatott panasz-írataikból.

Igen, azon férfiak, kiknek oadaadó törekvésük által lehetend csak egy nép nagy és szabad, kik művelté s ez által nagygyá nevelni a népet édesfeladatul tűzték ki, ez önfeláldozást s önmegtartózkodást kárpótlandó, az törvényhozó testület nagylelkűen (!) nekik 300 frtot s ezzel összekötött nagyterheket kegyesen adományozott, helyezvén ezáltal őket, a megye legutolsó hajdújával egy kategoriába.

Létezhet-e ennél nagyobb irónia; s ki ne győződne meg ebből, hogy a szó „népnevelés” nem egyéb, mint ezégér, mely nem tartalmazza és nem tartalmazhatja azt, mit kijelent és ígér!

A tanítók ezen nekik nagylelkűen (!) megszavazott fizetés által oda jutottak, hogy önállóságuk s életük fenntartását más téren keresni kénytelenítettnek, mit már ez ideig is sokan tettek és tesznek, menekülni igyekezvén azon zászlótól, mely alatt a jobb jövő reményében hosszú évek során át hűséggel, sernyedetlen szorgalommal szolgálták közvetlen a közügyet, közvetve a hazát. Igen nagy része a tanítóknak üzetve a nyomortól, elhagyja e zászlót, míg azokat, kikben nincs többé annyi erő, hogy azon pályáról, melyen életük legnagyobb részét töltötték, lelépjenek, a saját és övéik jövője feletti gond prometheusi kín és végényesséttel fenyegeti.

Igen, azon férfiu, ki hivatva van a népet nevelni és művelni, nem csak azon gondolattal fog naponta terhes munkájához: mit fognak az enyéim enni, s mivel fogom őket ruházni? — de jövője látkörében jutalmul még azon kilátást is szemlélheti, hogy „ha hazám szolgálatában legjobb érdimet megsemmisítettem, legalább saját és enyéim számára biztosítá a törvény a — koldusbotot! avagy a legjobb esetben 40—100 frtnyi kegyadományt.” — ez a törekvés és önfeláldozás jutalma!

Ez ugyan kecségtetőt serkentés minden ifjura nézve, hogy ezen kiváló physikai és szellemi erőt kívánó hivatásért lelkesüljön.

De ezen helyzet következményei mélyen érezhetők, mert már is léteznek képezdek, melyekben több a tanár, mint a hallgató, s kitetszik a számos ismételt pályázatokból, melyekre nem találkozik vállalkozó, — s a tanítóhiány ez üdvös intézkedések folytán már is küszöbön áll. De méltán, mert nem is csalatkozott hazánkban kismely olyannyira reményeiben, mint épen a tanítói testület, mert mily lelkesedés is várható hivatása iránt egy oly egyéntől, kinek a jövő nap nem ígér győzelmet a lefolyt nyomorteljesnél? hozzájárul az öntudat, miszerint az ország minden részéből befolyt, a tanítók sajnos állapotát festő, annak javítását kérelmező, az országgyűléshez menesztett kérvényük, minden figyelembe vétel s megvitatás nélkül ad acta helyez-

Tegyünk egy sétát a történet-író karján, tapasztalni fogjuk, hogy már régés régen a harc a járvány, a tüzveszély idejében, a nők oly nemes eszmésű rajongókka, minő egy Jeanne d'Arc, vagy a mészárlás oly ördögeivé, minő Théroigne de Méricourt 1792-ben és mint a legközelebbi pünkösöd hetében a párisi Eumenidák egy közfordulatra alakultak át.

